

Rodinné právo

Manželství

- ▶ Vzniká kladnou odpovědí snoubenců
- ▶ Projev vůle jednoho ze snoubenců může být nahrazen zmocněncem

Překážky manželství

Nezletilý nebo omezený

Soud může povolit 16 letému

Příbuzní

Zdánlivé manželství a neplatnost

Zdánlivé = není projev vůle – manželství vůbec nevznikne

Neplatnost = zákonná překážka

Rodinný závod

- ▶ Právní úprava rodinného závodu měla dle důvodové zprávy k občanskému zákoníku vyplnit prostor, kdy členové rodiny pro rodinný závod fakticky pracují, aniž se jejich práva a povinnosti spravují zvláště uzavřenou smlouvou. S takovými situacemi se lze setkat například v zemědělství nebo v pohostinských, hotelových a podobných provozech. Vyznačují se vesměs tím, že členové rodiny pracují pod řízením otce, matky, děda atp., aniž jsou jejich povinnosti a práva, a to nejen zaměstnanecké, ale i ve vztahu k závodu samotnému, nějak právně regulovány.
- ▶ X je-li společenská smlouva apod., tak se to nepoužije

Manželské majetkové právo

- ▶ To, co manželům náleží

Zákonný režim

Smluvní režim

Soudní

1. Zákonný režim

Nepatří:

dar

**Osobní
potřeba**

**NÚ na
zdraví**

Patří:

**Zisk z
výlučného**

**Podíl v OK, pokud se stal
společníkem za trvání
manželství**

**Dluhy x týkají se majetku ve výhradním
vlastnictví manžela nebo je převzal bez
souhlasu druhého aniž by se jednalo o
každodenní**

-
- ▶ Např. plat – okamžikem splatnosti

Správa v zákonném režimu

► Společně a nerozdílně zavázáni

Běžná záležitosti

Souhlas jednoho

Neběžná
záležitosti

Souhlas obou

Námitka
neplatnosti

Podnikání

- ▶ **Majetek v SJ použit k podnikání nebo k nabytí podílu v obchodní společnosti a přesahuje-li to běžné majetkové poměry, tak souhlas manžela**

2. Smluvní režim

Snoubenci/manželé

**Smlouva o manželském majetkovém režimu
Forma veřejné listiny**

2. Smluvní režim

1. Režim oddělených jmění
2. Vyhrazení vzniku SJ ke dni zániku
3. Rozšíření/zúžení

Může být
zapsána do
KN

Smluvní režim lze měnit soudem nebo
dohodou

Smlouva snoubenců nabývá účinnosti dnem
uzavření manželství

Správa smluvního režimu

- ▶ Smlouva o správě

3. Režim založený rozhodnutím soudu

- ▶ Je-li závažný důvod, soud na návrh jednoho z manželů SJ zruší nebo zúží

Závažný důvod

Manžel zajišťuje své pohledávky,
marnotratný, nepřiměřená rizika, manžel
začal podnikat, je neomezeně ručím
společníkem v OK

Režim oddělených jmění

- ▶ Manžel smí nakládat se svým majetkem bez souhlasu druhého manžela

Ochrana třetích osob

- ▶ Dluh vznikl za trvání SJ, věřitel se může uspokojit ze SJ

Vypořádání SJ

- ▶ Při zrušení, zániku nebo zúžení -> likvidace formou vypořádání
- ▶ Vypořádáním nesmí být dotčeno právo třetích osob
- ▶ Vypořádání dluhů má účinky jen mezi manžely

Vypořádání

- ▶ 1. Dohoda – účinnost ke dni, kdy bylo zúženo, zrušeno, zaniklo
- ▶ 2. Soud: nedojde-li do tří let od zúžení, zániku či zrušení k vypořádání, tak hmotné věci podle potřeby a nemovitosti napůl

Bydlení manželů

- ▶ Jeden z manželů má nájemní právo, uzavřením manželství vzniká společné nájemní právo

Zánik manželství

- ▶ Rozvod – i když je rozvráceno, tak se nerozvede, pokud by to bylo na újmu dětem nebo jednomu z manželů

Příbuzenství a švagrovství

- ▶ **Příbuzenství = pokrevní nebo osvojení x švagrovství = příbuzní manžela**

Osvojení

- ▶ = přijetí cizí osoby za vlastní
- ▶ Souhlas = rodičů, dítěte
- ▶ Rodič, kterému ještě nebylo 16 let, nesmí dát souhlas k osvojení
- ▶ Osvojení zletilého = není-li v rozporu s dobrými mravy, např. u dítěte svého manžela

Rodičovská odpovědnost

- ▶ Náleží oběma rodičům
- ▶ O dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informace přijmout a vytvořit si vlastní názor
- ▶ Rozhodnutí soudu o omezení rodičovské odpovědnosti
- ▶ Rozhodují rodiče – pokud není dohoda na nikoli běžné věci – soud
- ▶ Dobrá víra třetí osoby, že je dán souhlas obou rodičů

Zastoupení dítěte

- ▶ Rodiče mají povinnost zastupovat k těm jednáním, ke kterým není dítě způsobilé
- ▶ Souhlas soudu je třeba pokud dítě má nabýt nemovitost, nabýt dar, dědictví nebo odkaz – pokud souhlas soudu není, k jednání se nepřihlíží
- ▶ ROZVOD – soud určí výkon rodičovské odpovědnosti

Výživné

Jiné formy péče o dítě

1. Poručenství = není-li žádný rodič
2. Opatrovník = v případě střetu zájmu dítěte s jinou osobou
3. Svěření dítěte do péče jiné osoby = není-li rodič ani poručník
4. Pěstnoství = i na přechodnou dobu
5. Ústavní výchova